

Archeometria - Régészeti bevezető 3.

Régészeti alapok 4:

régészet és földtudomány - A régészeti kutatások során alkalmazott földtudományi módszerek (légifotó, geofizika stb.)

Régészeti alapok 5:

a régészeti leletanyag elhelyezése, kezelése: leltározás (leltárkönyv, elektronikus) a leletanyaghoz való hozzájutási-kutathatósági szabályok
Archeometriai és kapcsolódó adatbázisok, gyűjtemények (Litotéka, Történeti kőbányák, Schafarzik gyűjtemény, Miss Marble, CERAMIS)

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Előző órán ígértem:

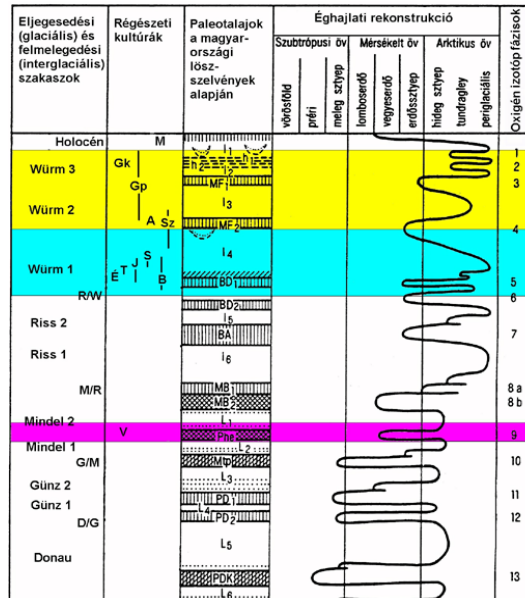
<http://winbasp.software.informer.com/>

<http://www.uni-koeln.de/~al001/basp.html>

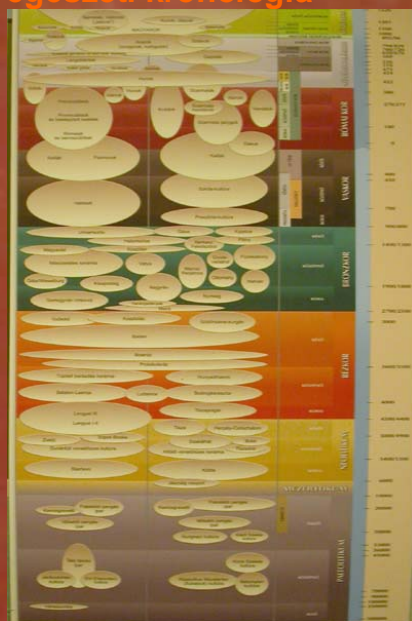
és amit félbe hagytunk...

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Kronológiai beosztás, kulturális beosztás

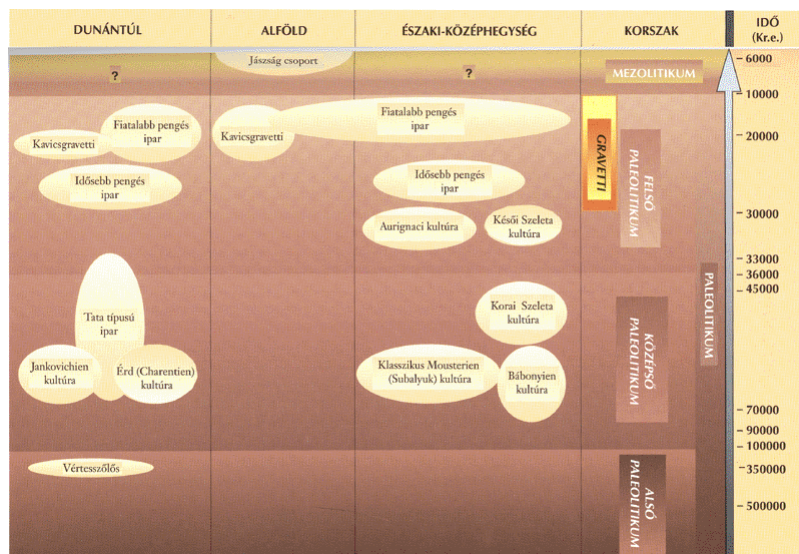

régészeti kronológia

Középkor
 Népvándorláskor
 Római kor
 Vaskor
 Bronzkor
 Rézkor
 Neolitikum
 Paleolitikum

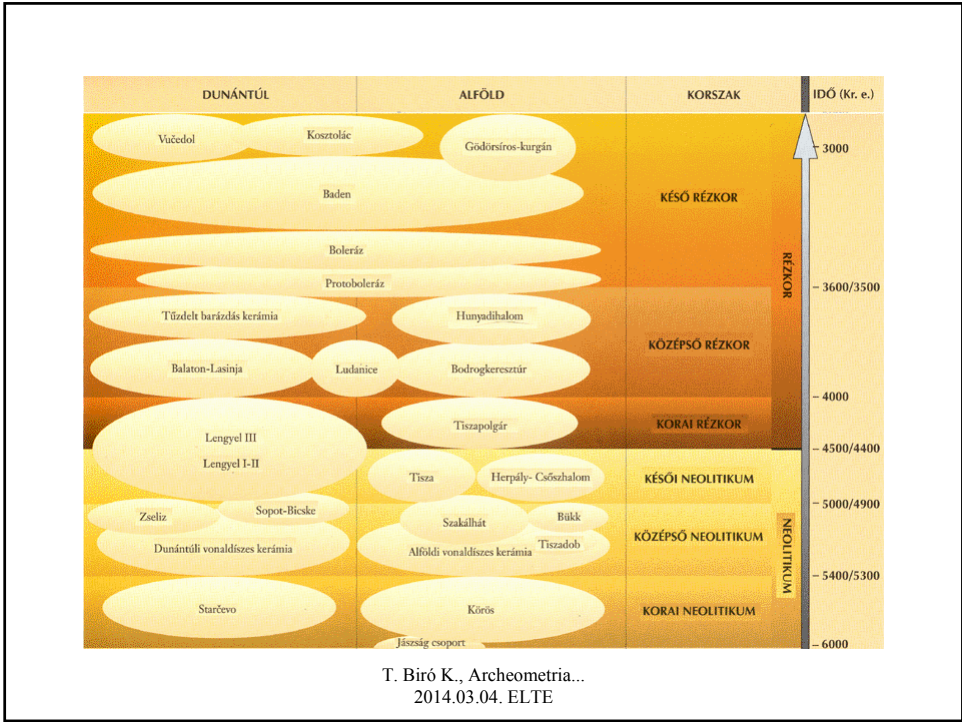
idő
0 BP/2000 AD
1000 BP/1000 AD
2000 BP/0 AD
5000 BP/3000 AD
10000 BP/8000 BC
100000 BP/ BC
1000000 BP/ BC

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

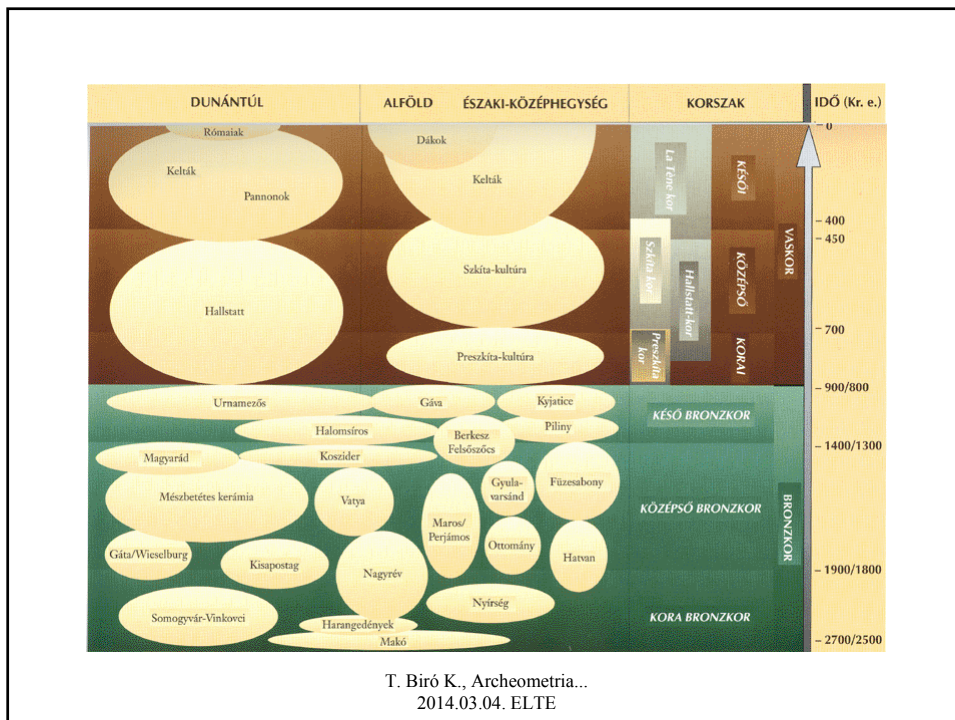
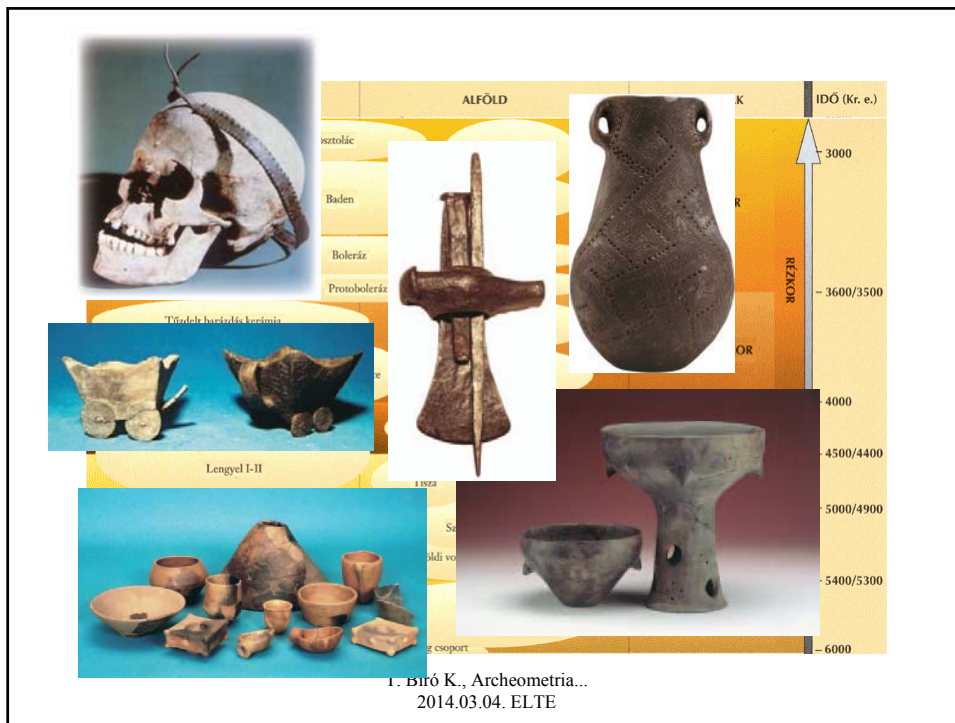

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

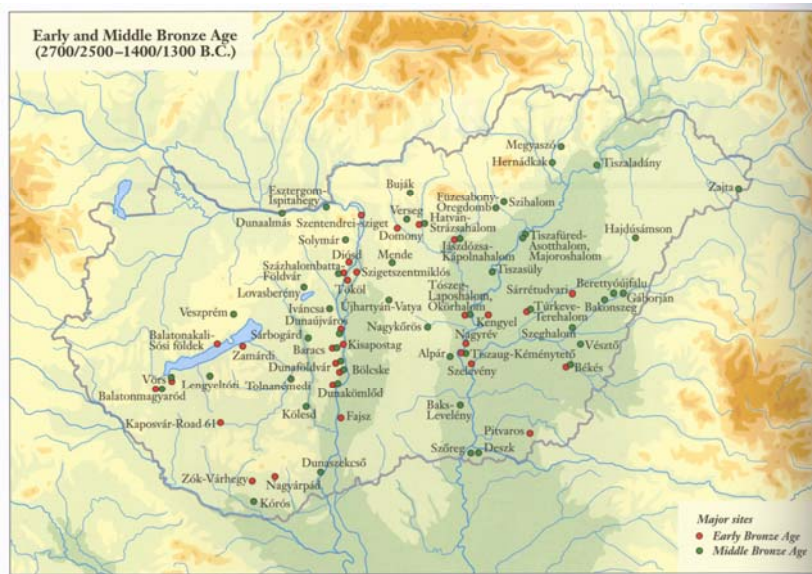

A collage of archaeological artifacts. At the top left, a gold necklace with circular links and a spiral pendant. In the center, a collection of bronze tools including knives, axes, and arrowheads. To the right, a large bronze jug and a smaller cup. Below these, two earthenware jugs are shown, labeled 'Nyírség'. At the bottom left, three small earthenware vessels are labeled 'Harangedények' and 'Makó'. On the right, a vertical timeline indicates the 'KÖZÉPSŐ BRONZKOR' (Middle Bronze Age) from -1400/1300 to -1900/1800, and the 'KORA BRONZKOR' (Early Bronze Age) from -1900/1800 to -2700/2500.

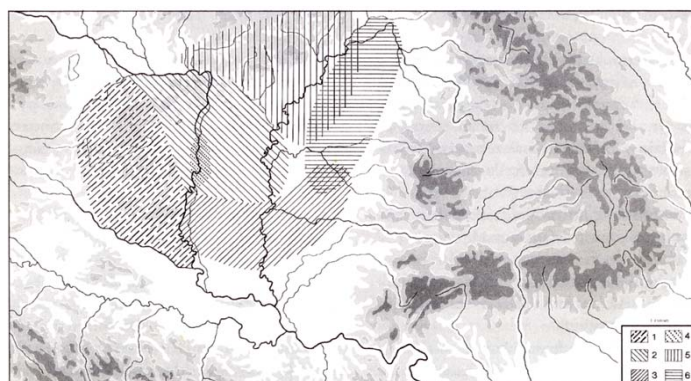
T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

A collage of archaeological artifacts. At the top left, a large bronze vase. In the center, a bronze bull figurine. To the right, two earthenware vessels. Below these, a bronze vessel with a handle is labeled 'Nyírség'. At the bottom left, a large bronze vase is labeled 'Somogyvár-Vinkovci'. In the center, a bronze vessel is labeled 'Gávo'. At the bottom right, a bronze artifact is labeled 'Füzesabony' and 'Haván'. On the right, a vertical timeline indicates the 'KÖZÉPSŐ BRONZKOR' (Middle Bronze Age) from -1400/1300 to -1900/1800, and the 'KORA BRONZKOR' (Early Bronze Age) from -1900/1800 to -2700/2500.

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

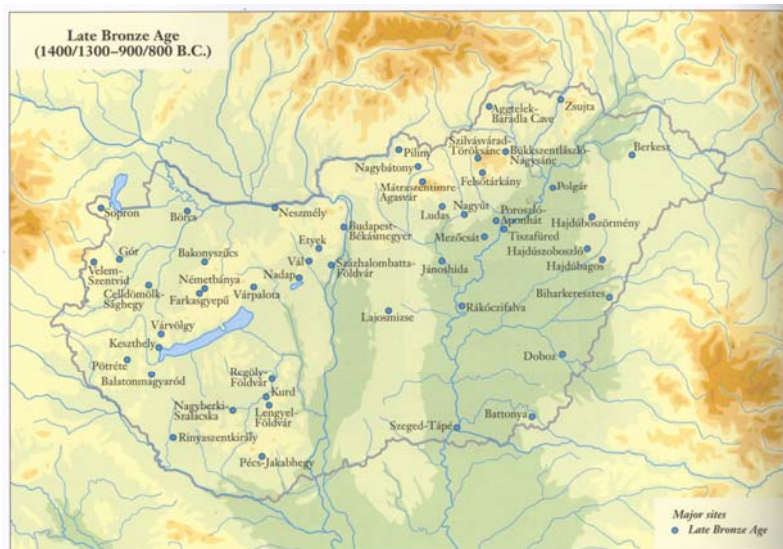
4. kép: A korai bronzkori kultúrák elterjedése Kr.e. 2000 körül. 1. kispostagi-korai mészbetétes kerámia kultúrája, 2. késői nagyrévi kultúra, 3. Maros kultúra, 4. kispostagi kultúra, 5. hatvani kultúra, 6. ottományi kultúra.

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

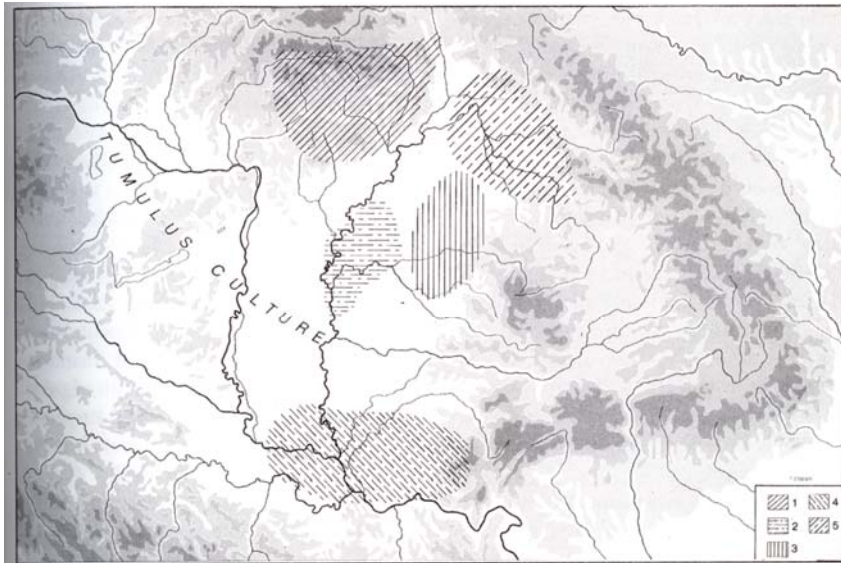

6. kép: A középső bronzkori kultúrák elterjedése Kr.e. 1700-1600 körül. 1. Gáta-Wieselburg kultúra, 2. mészbetétes kerámia kultúrája, 3. vatyai kultúra, 4. Maros kultúra, 5. tokodi csoport, 6. hatvani kultúra, 7. füzesebonyi kultúra, 8. ottományi kultúra, 9. az ottományi és a Wietenberg kultúra határterülete.

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

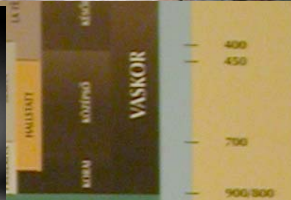

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

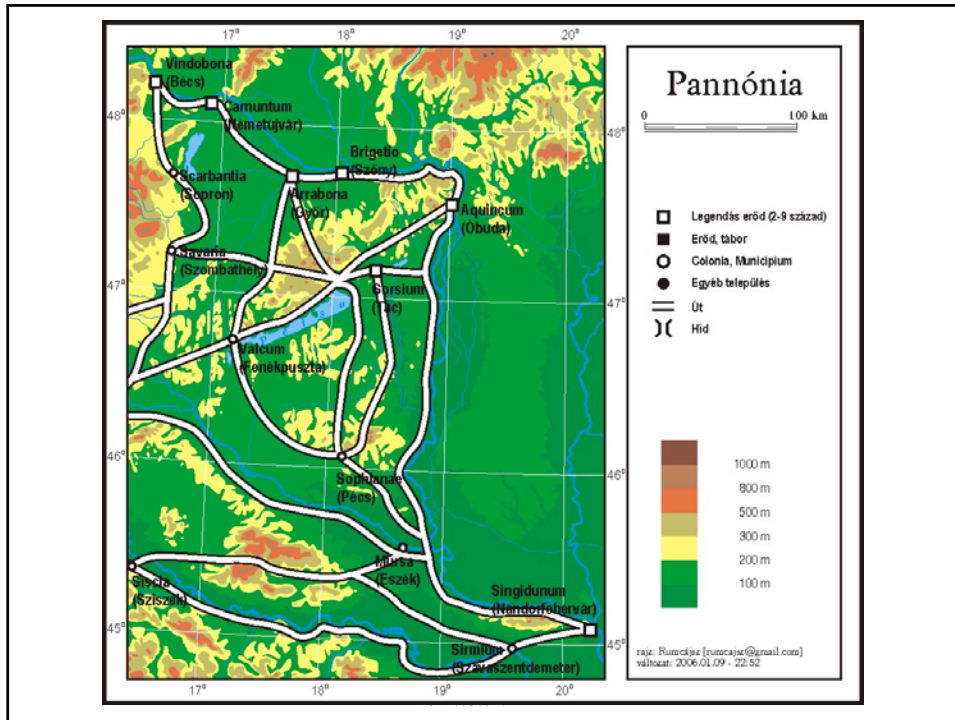

9. kép: A késő bronzkori kultúrák elterjedése Kr.e. 1300 körül. 1. pilinyi kultúra, 2. rákóczi csoport, 3. hajdúbagosi csoport, 4. Belegiš kultúra, 5. felsőszöcsi kultúra.

2014.03.04. ELTE

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Irodalom:

Visy Zsolt--Nagy Mihály--B. Kiss Zsuzsa, eds.

Magyar Régészet az ezredfordulón MRE

Budapest NKÖM-Teleki Alapítvány 2003 1-471

Ilon G. szerk., Bevezetés a Kárpát-medence régészetébe. Szombathely, 1993. 1996., 2000., (Pápa, 1995)

Hereditas-sorozat (Kalicz N., Kovács T., Bóna I., Vékony G., Dienes I., Szabó M.)

VÉRTES 1965: Vértes L., Az őskőkor és az átmeneti kőkor emlékei Magyarországon. A Magyar Régészet Kézikönyve I. (1965) Akadémiai Kiadó Budapest 1-385.

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Régészeti bevezető 3.: régészet és földtudomány

- A régészeti kutatások során alkalmazott földtudományi módszerek

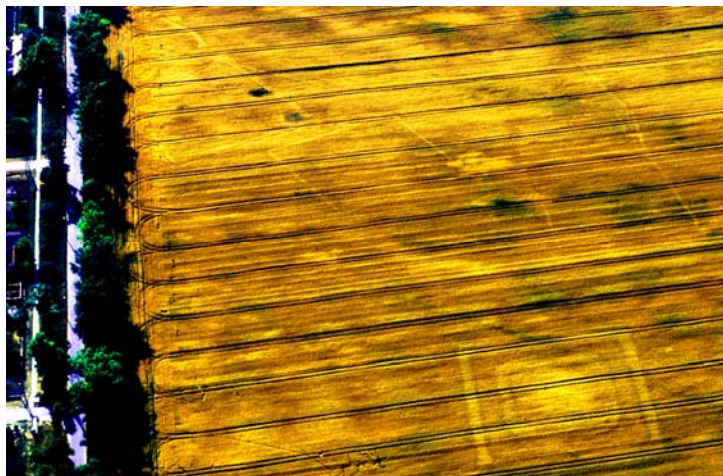
T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Geoarcheológia
környezeti régészet
leletfelderítés
- légifelvételek
- fémkereső
- geofizika
régészet és talajtan

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Légifelvételek

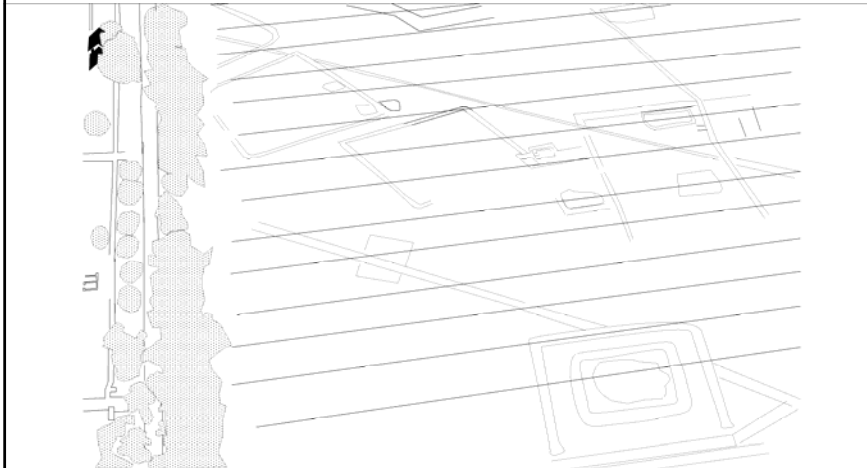
(Czajlik 2007)

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Légifelvételek

(Czajlik 2007)

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Fémkereső

- etikai problémák
- régészeti lelőhelyek nyilvánossága

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Geofizika

Nagytevel, kovabánya

szeizmikus módszerek

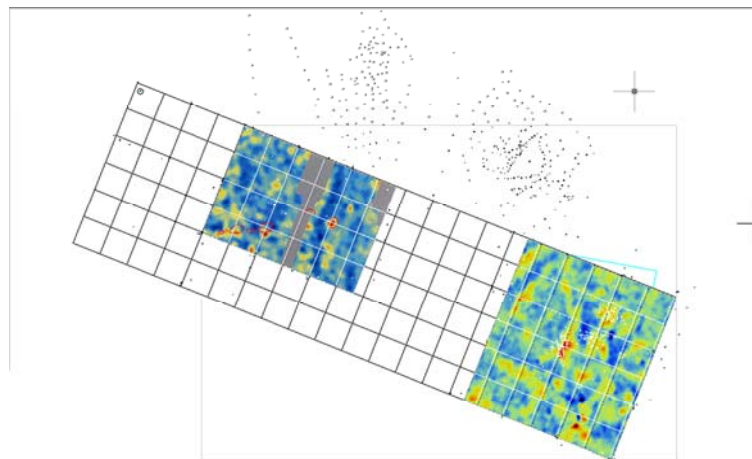
mágneses módszerek

földradar

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Geofizika

Nagytevel, kovabánya

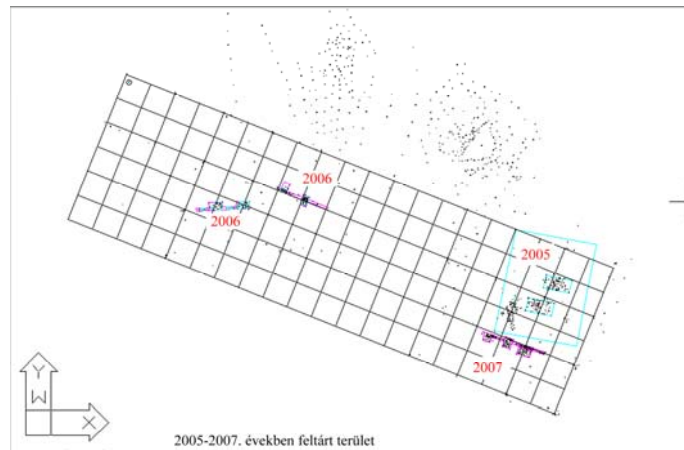

2005. geofizikai mérésekkel megkutatót terület

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Geofizika

Nagytevel, kovabánya

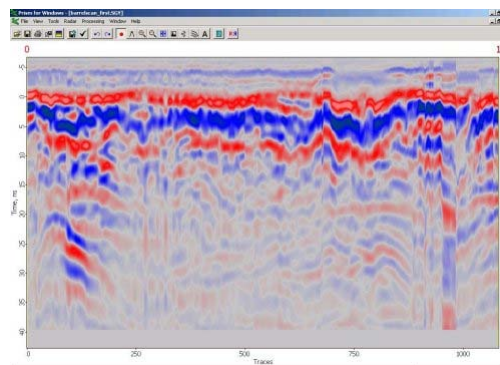

2005-2007. években feltárt terület

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Geofizika

GPR

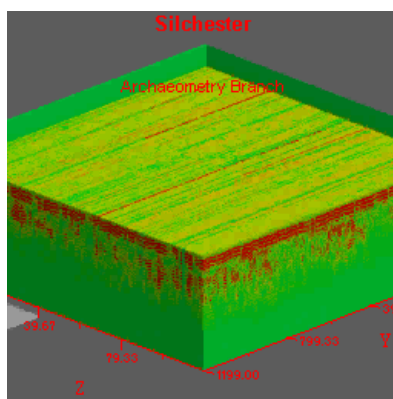

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Geofizika

GPR

www.eng-h.gov.uk/reports/silchester_gpr/

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Talajvizsgálatok

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Talajvizsgálatok

fúrás

iszapolás

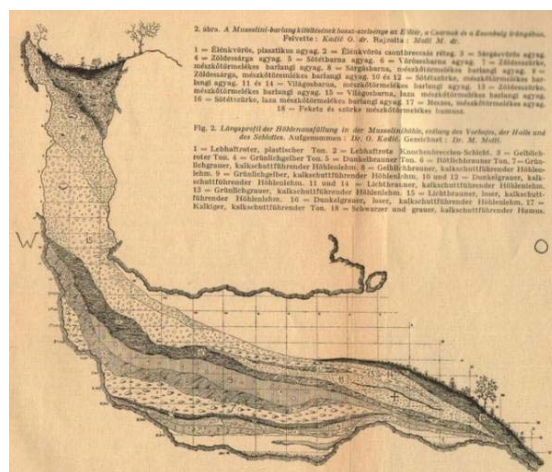
talaj film

foszfátvizsgálatok

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Talajvizsgálatok

Barlangi üledékek

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Irodalom

HERZ, N.--GARRISON, G. E., 1998 Geological methods for archaeology.

SÜMEGI 2003. Sümegi Pál, A régészeti geológia és a történeti ökológia alapjai. JATEPress, Szeged, 1-223.

VÉRTES 1959: Vértes László, Untersuchungen an Höchlsedimenten. Methode und Ergebnisse. Régészeti Füzetek II/7 Budapest 1959 1-176

VÉRTES 1965: A barlangi kitöltés szerepe a kormeghatározásban. In: Vértes László Az őskőkor és az átmeneti kőkor emlékei Magyarországon MRK A Magyar Régészet Kézikönyve Budapest 1965 pp. 270-275

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Irodalom

Módszertani kézikönyv:

1. Előzetes terepmunkák és távérzékelési módszerek

1.1.Jankovich-Bésán Dénes: Régészeti megfigyelés 7

1.2.Jankovich-Bésán Dénes: Helyszíni szemle . 13

1.3.Jankovich-Bésán Dénes: Terepbejárás . 17

1.4.Heilig Balázs – Kovács Péter – Pattantyús Á. Miklós: Geofizikai mérések . 29

1.5.Miklós Zsuzsa: Légi fényképezés (Bödöcs András, Czajlik Zoltán, Szabó Máté, Visy Zsolt közreműködésével) 40

...

4.7.T. Biró Katalin: Talajminták 505

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

A múzeumi műtárgyak nyilvántartása

szakanyagok (= leltárkönyv típusok)

- a/ 1. sz. szakleltárkönyv: a természettudományi ásvány-, növény-, állat- és kőületanyag nyilvántartására;
- b/ 2. sz. szakleltárkönyv: az embertani (antropológiai)anyag nyilvántartására;
- c/ 3. sz. szakleltárkönyv: a régészeti anyagok nyilvántartására;
- d/ 4. sz. szakleltárkönyv: a régészeti állatcsont-leletek nyilvántartására;
- e/ 5. sz. szakleltárkönyv: a képzőművészeti anyag nyilvántartására;
- f/ 6. sz. szakleltárkönyv: az iparművészeti anyag nyilvántartására;
- g/ 7. sz. szakleltárkönyv: a történeti, a néprajzi, a numizmatikai, az irodalom- és a színháztörténeti tárgyi és dokumentum-, valamint a műszaki és technikatörténeti dokumentumanyag nyilvántartására;
- h/ 8. sz. szakleltárkönyv: a műszaki és technikatörténeti tárgyi anyag nyilvántartására;
- i/ 9. sz. szakleltárkönyv: az irodalomtörténeti kéziratok nyilvántartására;
- j/ 10. sz. szakleltárkönyv: a tudományos forrásértékű, eredeti (történeti, néprajzi, irodalomtörténeti stb.), ill. a művészi alkotásnak számító fényképanyag nyilvántartására.

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

A múzeumi műtárgyak nyilvántartása

nyilvántartások

- gyarapodási napló
- leltárkönyv
- leíró karton
- mozgatási napló
- restaurálási napló
- duplumnapló
- ...

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

A múzeumi mőtárgyak nyilvántartása

Lezárti szám	Megnevezés(ek)	Darab- szám	Leírás / használat / tartalom	Kor	Anyag	Techika	Méretek, tejedalom	Állapot	Leőhely / gyűőhely
2004.1.1.	retusált penge	1	Retusált penge főreéke	Felső- paleolitiku m	hegykristály		hosszúság: 16 mm szélesség: 14 mm magasság: 7 mm		Közard Fehér-csai
2004.2.1.	szilánkvakaro	1	Vakaro retusált szilánkon	Paleolitiku m	lla radiolant mecseki radiolant		hosszúság: 39 mm szélesség: 27 mm magasság: 16 mm		Komó Szőge-hegy
2004.3.1.	oros-vakaro	1	Oros-vakaro maghó főreéke	Paleolitiku m	mecseki radiolant		hosszúság: 42 mm szélesség: 43 mm magasság: 26 mm		Komó Szőge-hegy
2004.3.1.	oros vakaro	1	Oros vakaro maghó főreéke	Paleolitiku m	mecseki radiolant		hosszúság: 67 mm szélesség: 43 mm magasság: 35 mm		Komó Szőge-hegy
2004.4.1.	vakaro	1	Magas vakaro	Paleolitiku m	mecseki radiolant		hosszúság: 29 mm szélesség: 16 mm magasság: 14 mm		Komó Szőge-hegy
2004.5.1.	vakaro	1	Magas vakaro tapperinc-pengén	Paleolitiku m	mecseki radiolant		hosszúság: 37 mm szélesség: 18 mm magasság: 17 mm		Komó Szőge-hegy
2004.6.1.	vakaro	1	Aszimmetrikus munkált vakaro	Paleolitiku m	mecseki radiolant		hosszúság: 30 mm szélesség: 16 mm hosszúság: 7 mm		Komó Szőge-hegy
2004.7.1.	oros vakaro	1		Paleolitiku m	mecseki radiolant		hosszúság: 30 mm szélesség: 21 mm magasság: 10 mm		Komó Szőge-hegy

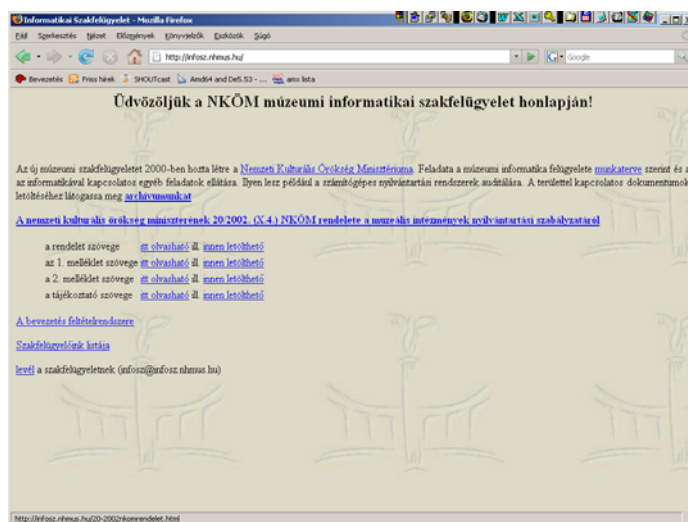
7 oldal (db.)

A múzeumi mőtárgyak nyilvántartása

Megszerzés módja	Megszerzés ideje	Gyűő (k) / feltáró (k) éve	Átadó neve	Átadó adatai	Vételár	Adattári szám	Leőrózó neve	Státusz	Megjegyzések
gyűítés	2003.04.12	Fehér-Alba					T. Biro Katalin		
gyűítés	2004	Kahnissai László					Markó András		
gyűítés	2004	Kahnissai László					Markó András		
gyűítés	2004	Kahnissai László					Markó András		
gyűítés	2004	Kahnissai László					Markó András		
gyűítés	2004	Kahnissai László					Markó András		
gyűítés	2004	Kahnissai László					Markó András		
gyűítés	2004	Kahnissai László					Markó András		

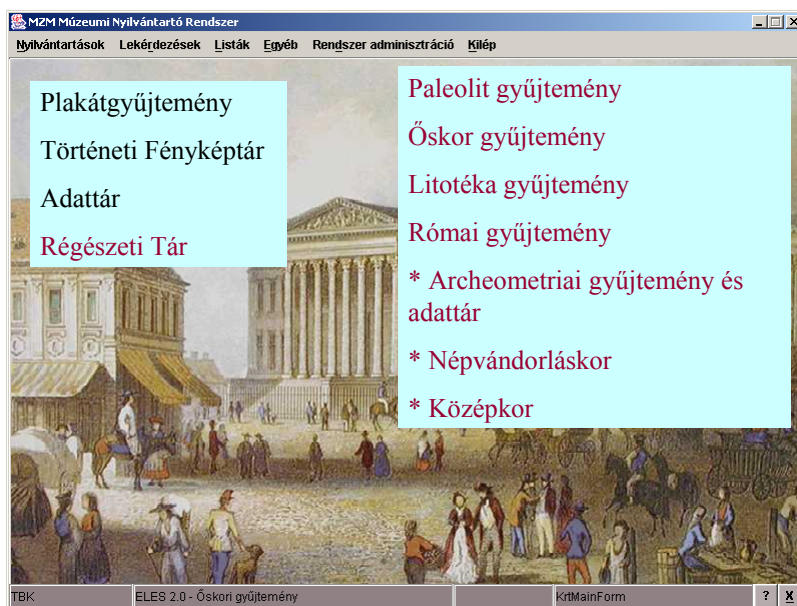
3 lap

Számítógép és nyilvántartás

2014.03.04. ELTE

MNM leltárkönyvi rendszer

2014.03.04. ELTE

Alapnyilvántartások - Régészeti szakanyag leltár

Archív adatok Tárgyszó (Alt F10)

Leltár 1. Leltár 2. Leltár 3. Leltár 4. Leíró adatok Kép, szakirodalom Egyéb

Leltári szám: 2008 1 1

Ronitott:

Gyarapodási szám(ok):

Gyarapodási szám(ok):

*Megnevezés: balta / kaptafa alakú vésőbalta

*Darabszám: 1

Leírás, használat / tartalom:

Leírás, használat / tartalom: gondosan csiszolt, fokán és élén kopott, vörös festéknyomokkal a felületen

Kor: őskor / -6000 00 00 --> 1 00 00

Keletk., készítés helye:

Adatrögzítő: T. Biró Katalin

Felhívít Előző tétel Következő tétel Vissza

TBK ELES 2.0 - Őskori gyűjtemény Megtekintés ÁRL001 ? X

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

MNM leltárkönyvi rendszer

Irodalom

T. Biró Katalin (2008)

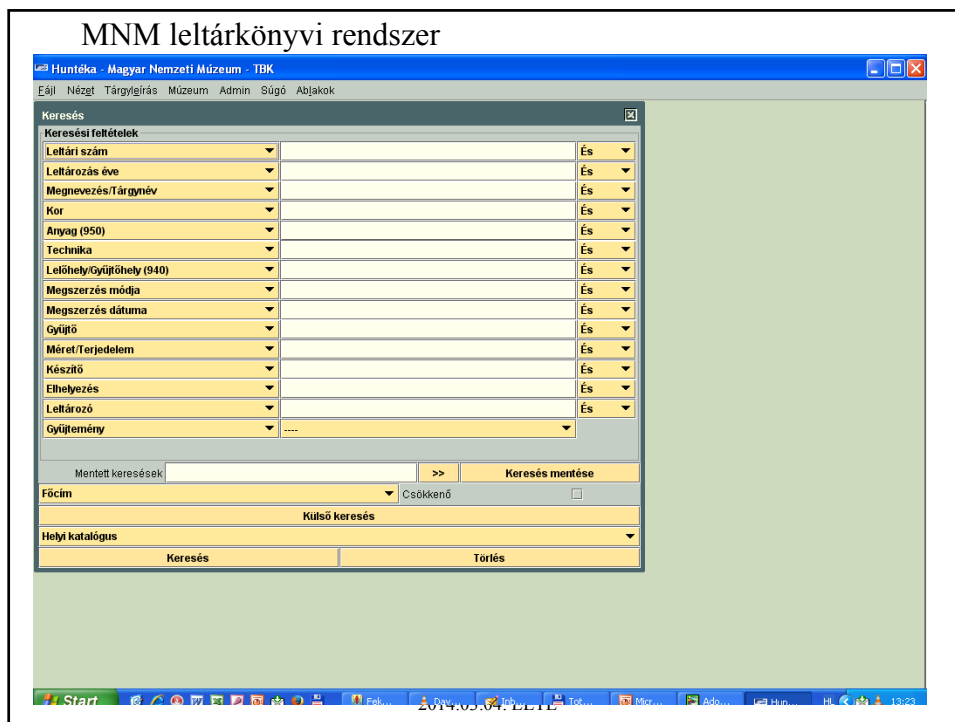
A múzeumi nyilvántartás számítógépes rendszerének hivatalos bevezetése - lehetőségek, eredmények, problémák.

Gondolatok az első sikeres auditok kapcsán / The official introduction of computerised system in museum documentation - potentials, achievements

Múzeumi Közlemények Budapest OKM **2008/2** 54-65

[2008_MK_T_Biro_Katalin](#)

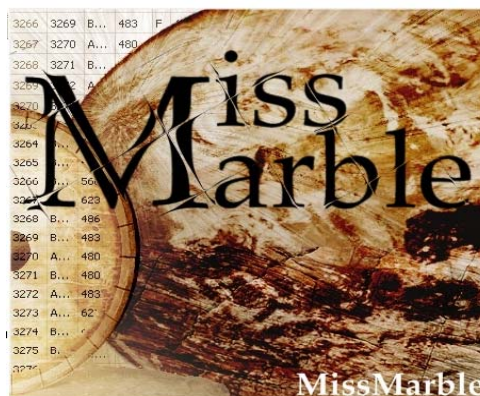
T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Archeometriai és kapcsolódó adatbázisok, gyűjtemények (Litotéka, Miss Marble, CERAMIS)

Miss Marble: http://www.ace.hu/am/2008_3/AM-08-03-ZJ.pdf

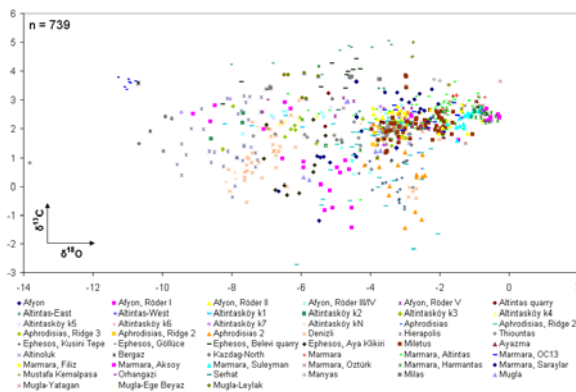
MISSMARBLE
EGY ARCHEOMETRIAI MŰVÉSZETTORTÉNETI ÉS
MŰEMLEKVÉDELMI CÉLŰ, INTERNET-ALAPÚ,
INTERDISZCIPLINÁRIS ADATBÁZIS

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Archeometriai és kapcsolódó adatbázisok, gyűjtemények (Litotéka, Miss Marble, CERAMIS)

Miss Marble:

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Archeometriai és kapcsolódó adatbázisok, gyűjtemények (Litotéka, Miss Marble, CERAMIS)

CeraMIS:

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Archeometriai és kapcsolódó adatbázisok, gyűjtemények (Litotéka, Miss Marble, CERAMIS)

CeraMIS:

The screenshot shows the 'Samples(Edit) Bükk_1' window. On the left is a tree view of analysis methods including Identification, Description, Methods, Color and Fabric, Physical properties, Mineralogical Composition, Macroscopical, Microscopical, X-Ray Diffraction, Infrared Investigation, Cathodoluminescence Investigation, Isotopical Investigation, Oxygen and Carbon, Strontium, Chemical Composition, XRF, ESR, FA and QTA, Conservation and Restoration, Photos, and Literature. The main area is the 'Identification' form with the following fields: Sample ID: 9592, Sample name: Bükk_1, Date of Sampling: 2007.01.21, Short Desc.: Geological Sample, Clay of Felsővadász. Below this are three sections: 'Locality of Geological Samples' with fields for Locality (Felsővadász), Continent (Europe), Country (Hungary), and Geo. Unit (Pannonian Basin); 'Samples storage places' with Name (Biró, Katalin) and Instit.: Hungarian National Museum; and 'Sampled by' with Name (Biró, Katalin) and Instit.: Hungarian National Museum. At the bottom, there are 'Save' and 'Refresh' buttons, and a status bar showing 'Create a record: Hegedűs, Péter' and 'Date: 2009.06.04 21:51:02'.

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Archeometriai és kapcsolódó adatbázisok, gyűjtemények

Litotéka:

- kőeszköz nyersanyag összehasonlító gyűjtemény

katalógusok (nyomtatott)

alap adatbázis - két nyelvű, bővített

leltári adatbázis konverzió: napra kész, illusztrált, de információ veszteséggel

internetes megjelenés (egyelőre csak 1986 magyar, gyenge fotóanyaggal)

jelenleg: Litotéka III?

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Archeometriai és kapcsolódó adatbázisok, gyűjtemények

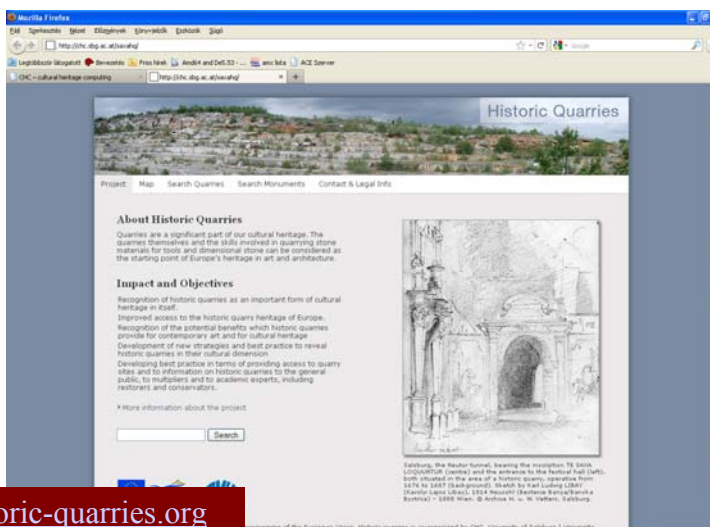
Schafarzik gyűjtemény:

T. Biró K., Archeometria...
2014.03.04. ELTE

Archeometriai és kapcsolódó adatbázisok, gyűjtemények

Történeti kőbányák:

<http://www.historic-quarries.org>

2014.03.04. ELTE